

Toplumsuz devletin psikolojik savaşı

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Radikal'in bir süreden beri devletin halka ve topluma sürdürdüğü (psikolojik) savaş bağlamında yaptığı yayın tarihsel bir dönüşümü işaret ediyor. Nedeni şu...

Benim hatırladığım kadarıyla, ilk kez, iç savaşın olanca hızıyla sürdüğü 1970'lerde, Bülent Ecevit, 1977 yılında kurduğu hükümette, karşısına gelen bazı bilgilerden ürküp bir açıklama yapmıştı. O zamanların Ecevit'i, kendi solculuğundan daha ciddi bir solculuğun hem desteği hem de baskısı içinde olduğundan ve son zamanlarında geliştirdiği görüşlerden daha demokratik görüşler taşıdığından halkın önüne çıkıp 'Türkiye'de bir kontrgerilla örgütü var, bu örgüt gerektiğinde sivil insanları da savaşa çağırmak için halkı bazı siviller aracılığıyla eğitiyor' açıklamasını yapmıştı. Ecevit bunların kim olduğunu öğrenmek istiyordu.

İşin ürpertici yanı başbakanın devletin içinde sorusuna muhatap bulamaması, 'Bunları pek karıştırmasanız iyi olur' şeklinde cevap almasıydı. Bir süre sonra Ecevit hükümetten düştü, Demirel, bu işlerin üstüne zaten gitmezdi. Hiç kurcalamadığı gibi, Ecevit'e karşı da

demagojik bir tavır takındı. Nihayet 12 Eylül darbesi geldi, kontrgerilla konusu da kapandı. Ecevit'in, o dönemde 1 Mayıs olayları gibi büyük olayların ardında bu örgütün olabileceğine dair bir kuşkuyu daima dile getirmesine rağmen bu örgüt nedir, kimdir, ne yapmıştır öğrenilemedi.

Deyim yerindeyse sivil devlet veya hiç değilse devletin sivil kanadı 'öteki' devlete güç yetiştirememiştir.

Eminim, Radikal'in ortaya koyduğu belgelerin ve sorduğu soruların ucu buralara kadar varıyor. Gene eminim, şimdi 'psikolojik savaş' da işin içine katarak bu yapıyı ve süreci ayakta tutmaya çalışanlar bu kez da zamanın 'demokrat' Ecevit'ine verdikleri cevabı veriyordur: 'Her devlette böyle örgütler olur'.

Bu gizlilik kontrgerilla için böyledir de mesela 'örtülü ödenek' için de böyle değil midir? Evet, devletin buna benzer bazı kurumları olur ama herhalde onların da bir denetlenme merciinin bulunması gerekir. Yoksa bu kadar başıboş bir örtülü ödenek harcamasının nelere yol açtığını 'Parsadan Olayı' göstermişti.

Ama, bu iş yeni değil. Sadece bu işin ortaya bu kadar açıklıkla koyulmasının bize öğretmesi gereken bir yeni şey var. O da bu işlerin bizim devlet geleneğimizin en önemli öğesi olduğu.

İki nedenden ötürü...

Birincisi, bizim devlet geleneğinde 'komitacılık', 'tepeden inmecilik', 'Baskın basanıdır' anlayışı bugünün sorunu değil. Modern tarihimizin kurucusu olan İttihat ve Terakki bütün farklılığına rağmen böyle bir örgüttü. Daha meraklıları geleneği daha da geriye götürüp doğrudan doğruya Osmanlı İmparatorluğu kurucularının böyle bir yöntemden türediğini söyleyebilir.

İkincisi, bizim devletimiz halkla beraber oluşmuş değil. Batı'da olduğu gibi halk, devleti dönüştürmek, sivilleştirmek için büyük devrimler de yapmamıştır. O zaman önce devlet belli bir öncüler aracılığıyla 'kurulmuş', toplum ona yamanmıştır. Bu da o 'kurucuların' daima 'korucu' kafasıyla hareket etmesine, halka, topluma hiçbir zaman güvenmemesine yol açmıştır.

Psikolojik savaş ve diğer hususlar bu geleneğin bu anlayışın bir sonucu. Bir de şunun sonucu: biz, 1981 Anayasası'nın başına 'kutsal devlet' diye yazdık. Dünyada, devleti bu şekilde kutsayıp onu toplumun üstüne ve böyle bir erişilmezliğe çıkararak, onu da anayasasına yazan başka bir ulus bilmiyorum. Susurluk skandalı patlak verdiğinde bilgisine başvurulmuş Mehmet Ağar da, dikkat etmişim, daima 'Devlet benim için kutsal bir kavram' diyordu.

Bütün bunlardan sonra devlet kendi halkına psikolojik savaş açmasın da ne yapsın?